

**Adli Yardım Bürolarına Başvurularda
Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin
Önlenmesine Dair 6284 Sayılı Kanun
Uyarınca Alınan
TEDBİR KARARLARI
RAPORU
İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi
2020**

SUNUŞ

Bu rapor, İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi olarak Adli Yardım Bürolarına 6284 sayılı yasa kapsamında yapılan başvurular üzerine verilmiş olan tedbir kararlarının incelenerek bir istatistik oluşturulması amacıyla düzenlenmiştir.

2019 yılında Adli Yardım Bürolarına toplam başvuru sayısı 13.795 olup, 12.101 başvuru kadınlar tarafından yapılmıştır. Başvuruların 2.842 adedi 6284 sayılı yasa kapsamında tedbir kararı alınması talepleridir. Rapor oluşturulurken 1.253 tedbir kararı incelenmiştir.

Ülkemizde kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetlerinin artarak devam ettiği gözlemlenmektedir. 2015'te 303, 2016'da 328, 2017'de 409 ,2018 'de 440 , 2019 yılında da 474 kadın cinayeti işlenmiştir. İstanbul Sözleşmesi'ne dayanılarak düzenlenen 6284 sayılı yasa kadınların yaşam hakkını güvence altına alan, şiddet mağdurunu koruyan ve şiddetin önlenmesi için tedbirler içeren en önemli yasadır. İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı yasanın etkin uygulanması, sözleşme ve yasaya karşı yürütülen haksız ve mesnetsiz saldırıların sonlandırılması ve uygulamada yaşanan sorunların acilen giderilmesi kadına yönelik şiddetin azalmasını ve giderek şiddetin önlenmesini sağlayacaktır.

Tedbir kararlarının incelenmesi sonucunda haksız ve mesnetsiz olarak hedef alınan İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı yasanın “şiddet mağduru kadını” koruduğu sayısal veriler olarak ortaya çıkmıştır.

Kadına yönelik şiddet insan hakları ihlalidir. Kadına yönelik şiddet toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve kadına yönelik ayrımcılıktan kaynaklanmaktadır.

İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi olarak, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği sağlanana ve kadına yönelik şiddet sona erene kadar mücadelemize devam edeceğiz.

İÇİNDEKİLER

2019 Yılında İstanbul Barosu Adli Yardım Merkezine 6284 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılan Başvuru Sayısı.....	4
Rapor Kapsamında İncelenen Karar Sayısı	4
Tedbir Kararlarının Karar Verilme Süresi	4
Hakim tarafından Verilen Koruyucu Tedbir Kararları	6
Hakim Tarafından Verilen Önleyici Tedbir Kararları	6
Tedbir Kararlarının Kabul-Red Oranı	9
Tedbir Kararlarının Süresi	10
İncelenen Kararlarda Çocukların Durumu	11
Şiddet Mağduru ve Şiddet Faili Yakınlık Derecesi	12
Veriler.....	14
Sonuç	15

1. 2019 yılında İstanbul barosu Adli Yardım Merkezine 6284 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılan Başvuru Sayısı:

Adli yardım, bireylerin hak arama özgürlüklerinin önündeki engellerin kaldırılması ve hak arama özgürlüğünün kullanımında eşitliğin sağlanması amacıyla maddi durumu nedeniyle avukatlık ücreti ve yargılama giderlerini karşılama imkanı olmayan kişilerin adalete erişimini sağlamak üzere ücretsiz olarak verilen hizmettir.

Aile Hukuku ve kadına yönelik şiddet konusunda yapılan başvurularda İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi tarafından düzenlenen “ Adli Yardım ve Kadın Hakları Meslek İçi Eğitimi” almış olan avukatlar görevlendirilmektedir.

2019 Yılında İstanbul Barosu Adli Yardım Bürosuna

Toplam başvuru sayısı: **13795**

6284 sayılı Kanun kapsamında yapılan başvuru : **2.842**

İncelenen dosya sayısı :**1253**

Kadınlar tarafından yapılan başvuru: **12.101**

4

Bu rapor İstanbul Barosu'nun Beyoğlu Adli Yardım Merkezi, Bakırköy Adli Yardım Merkezi, Gaziosmanpaşa Adli Yardım Merkezi, Kartal Adli Yardım Merkezi ve Ümraniye Adli Yardım Merkezlerinde 6284 sayılı yasa uyarınca alınan tedbir kararları arasından 1253 dosya incelenerek düzenlenmiştir.

2. Tedbir Kararlarının Karar Verilme Süresi :

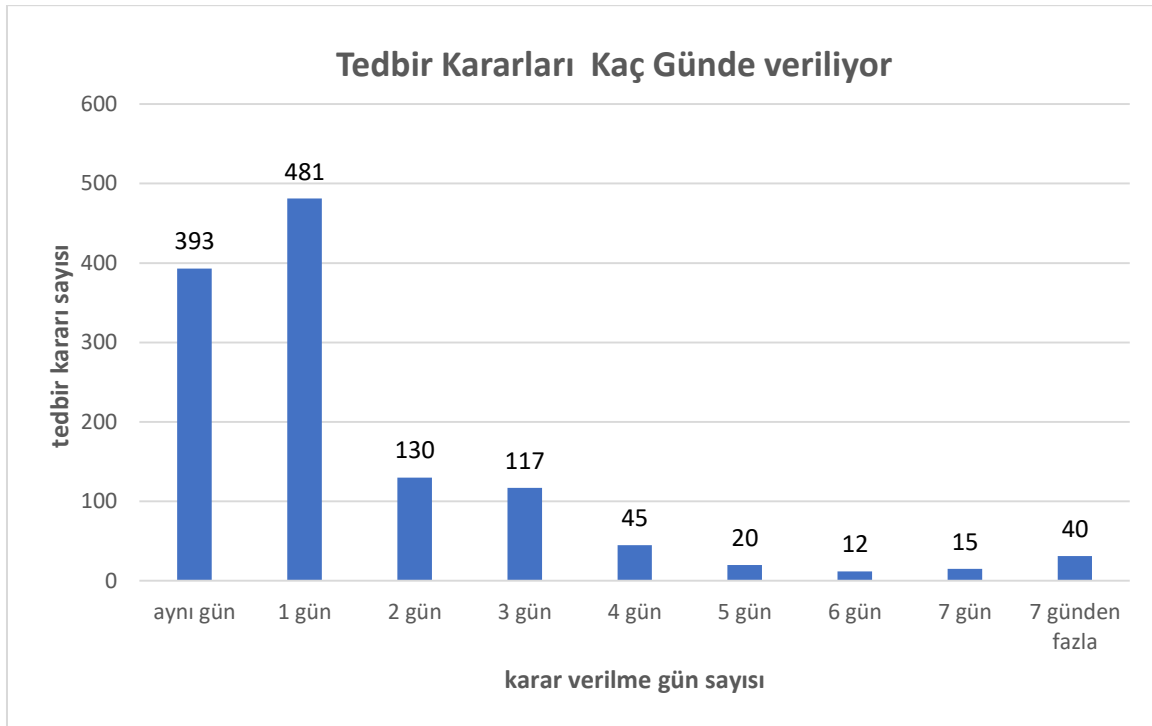
6284 sayılı kanunun 8. Maddesinin 3.fıkrasına göre ;“Koruyucu tedbir kararı verilebilmesi için, şiddetin uygulandığı hususunda delil veya belge aranmaz. Önleyici tedbir kararı, geciktirilmeksizin verilir. Bu kararın verilmesi, bu Kanunun amacını gerçekleştirilmeyi tehlikeye sokabilecek şekilde geciktirilemez.”

İncelenen 1253 tedbir kararlarından ;

- 393 kararın aynı gün,
- 481 kararın 1 gün sonra,
- 130 kararın 2 gün sonra,
- 117 kararın 3 gün sonra,
- 45 kararın 4 gün sonra,

- 20 kararın 5 gün sonra,
- 15 kararın 7 gün içinde ,
- 40 kararın 7 günden fazla sürede verilmiş olduğu tespit edilmiştir.

Tedbir kararlarının gecikmeksizin verilmesi yasanın emredici hükmüdür. Tedbir kararlarının aynı gün veya 1 gün içinde verilmesi şiddet mağdurunun korunmasında en önemli unsurlardan birisidir.

3. HÂKİM TARAFINDAN VERİLEN KORUYUCU TEDBİR KARARLARI

MADDE 4 – (1) Bu Kanun kapsamında korunan kişilerle ilgili olarak aşağıdaki koruyucu tedbirlerden birine, birkaçına veya uygun görülecek benzer tedbirlere hâkim tarafından karar verilebilir:

Madde 4/1-a) İşyerinin değiştirilmesi.

İncelenen 1253 tedbir kararının sadece 1 tanesinde bu madde kapsamında tedbir mevcuttur.

Madde 4/1-b) Kişinin evli olması hâlinde müşterek yerleşim yerinden ayrı yerleşim yeri belirlenmesi.

İncelenen 1253 tedbir kararında bu tedbire rastlanmamıştır.

Madde 4/1-c) 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunundaki şartların varlığı hâlinde ve korunan kişinin talebi üzerine tapu kütüğüne aile konutu şerhi konulması.

İncelenen 1253 tedbir kararında bu tedbire rastlanmamıştır.

Madde 4/1-ç) Korunan kişi bakımından hayatî tehlikenin bulunması ve bu tehlikenin önlenmesi için diğer tedbirlerin yeterli olmayacağına anlaşılması hâlinde ve ilgilinin aydınlatılmış rızasına dayalı olarak 27/12/2007 tarihli ve 5726 sayılı Tanık Koruma Kanunu hükümlerine göre kimlik ve ilgili diğer bilgi ve belgelerinin değiştirilmesi.

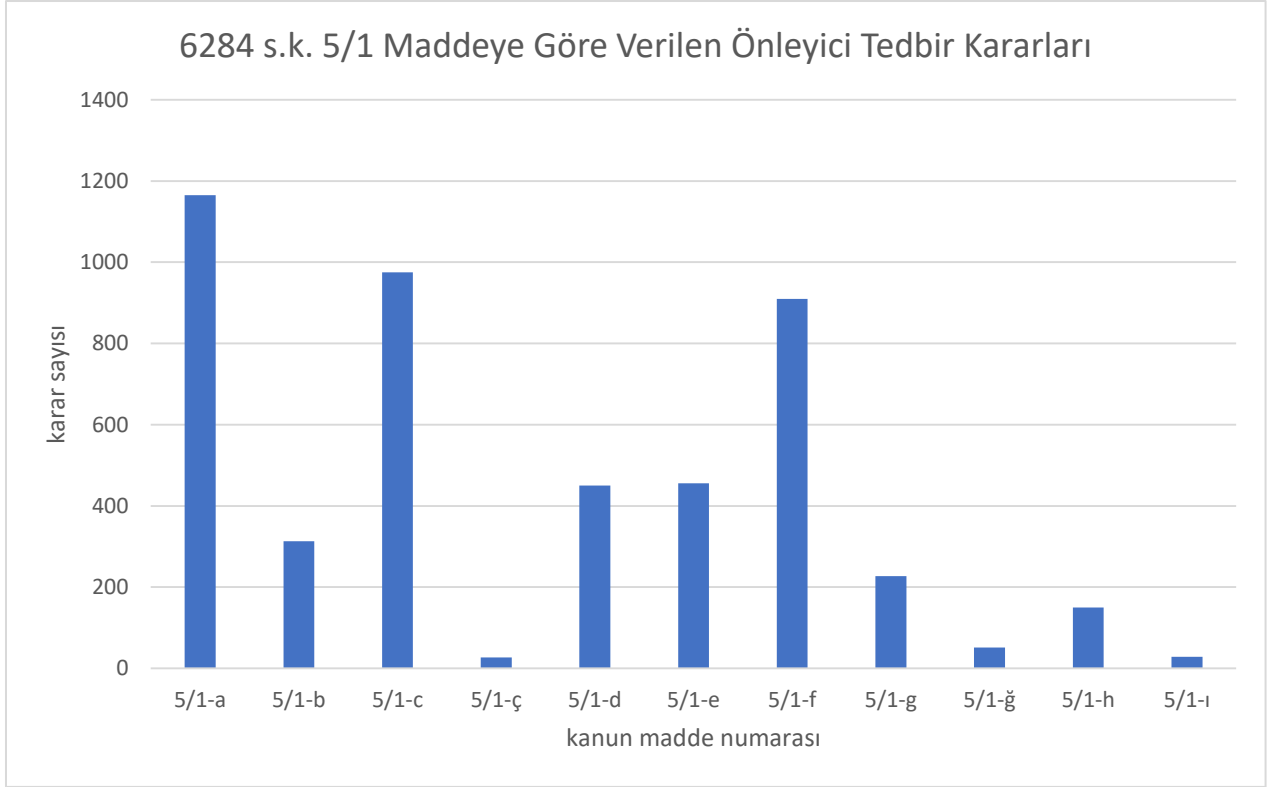
İncelenen 1253 dosyadan sadece 1'inde bu madde kapsamında koruyucu tedbir kararı verildiği görülmüştür.

4- HÂKİM TARAFINDAN VERİLEN ÖNLEYİCİ TEDBİR KARARLARI

6284 sayılı yasanın 5 maddesinde hâkim tarafından verilebilecek tedbir kararları sayılı sınırlı olmamak üzere belirtilmiştir.

Madde 5/1 ;“Şiddet uygulayanlarla ilgili olarak aşağıdaki önleyici tedbirlerden **birine, birkaçına veya uygun görülecek benzer tedbirlere** hâkim tarafından karar verilebilir.”

İncelenen tedbir kararlarında , kabul edilen 1218 tane tedbir başvurusu sonucu verilen tedbir kararlarına baktığımızda yasada 5/1 maddesinde sayılan tedbir kararlarını aynen vermekle yetinildiği, bu tedbir kararlarına benzer herhangi farklı bir tedbir kararının bulunmadığı görülmüştür.

Kanun maddesi	5/1-a	5/1-b	5/1-c	5/1-ç	5/1-d	5/1-e	5/1-f	5/1-g	5/1-ğ	5/1-h	5/1-ı
Karar sayısı	1.165	313	975	27	450	456	910	227	51	150	28

Madde 5/1-a) Şiddet mağduruna yönelik olarak şiddet tehdidi, hakaret, aşağılama veya küçük düşürmeyi içeren söz ve davranışlarda bulunmaması :

- İncelenen 1.253 dosyanın 1.165'inde 5/1-a maddesine göre önleyici tedbir kararının verildiği görülmüştür.
- Bu veri incelenen kararların yaklaşık % 93 üne isabet etmektedir.
- Önleyici tedbir kararlarının Aile Mahkemelerinde sıklıkla verildiği görülmektedir. Hatta birçok kararda sadece 5/1-a maddesinden tedbir verildiği tespit edilmiştir.

Madde 5/1-b) Müşterek konuttan veya bulunduğu yerden derhâl uzaklaştırılması ve müşterek konutun korunan kişiye tahsis edilmesi :

- İncelenen 1.253 dosyadan 313'ünde 5/1-b maddesine göre tedbir kararının verildiği ve kararların yaklaşık %25' inin uzaklaştırma ve müşterek konutun şiddet mağduruna tahsis edilmesi ne ilişkin olduğu görülmüştür.

Madde 5/1-c) Korunan kişilere, bu kişilerin buldukları konuta, okula ve işyerine yaklaşmaması :

- İncelenen 1.253 dosyadan 975 'inde 5/1-c maddesine göre tedbir kararının verildiği ve kararların yaklaşık %78 inin yaklaşmama kararı olduğu görülmüştür.

Yapılan inceleme sonucunda “ Yaklaşmama” tedbirinin uzaklaştırma tedbirinden fazla verildiği tespit edilmiştir.

Madde 5/1-ç) Çocuklarla ilgili daha önce verilmiş bir kişisel ilişki kurma kararı varsa, kişisel ilişkinin refakatçi eşliğinde yapılması, kişisel ilişkinin sınırlanması ya da tümüyle kaldırılması :

- İncelenen 1.253 dosyanın 27 'sinde 5/1-ç maddesine göre karar verildiği görülmüştür. Bu maddeye göre verilen tedbir kararları çok az sayıda olup, kararların % yüzde 2, 2 sini oluşturduğu tespit edilmiştir.

Madde 5/1-d) Gerekli görülmesi hâlinde korunan kişinin, şiddete uğramamış olsa bile yakınlarına, tanıklarına ve kişisel ilişki kurulmasına ilişkin hâller saklı kalmak üzere çocuklarına yaklaşmaması :

- İncelenen 1.253 dosyanın 450'sinde 5/1-d maddesine göre tedbir kararının verildiği görülmüştür.
- Bu maddeden tedbir kararı verilme oranı %36'dır.

Madde 5/1-e) Korunan kişinin şahsi eşyalarına ve ev eşyalarına zarar vermemesi.

- İncelenen 1.253 dosyanın 456'sında 5/1-e maddesine göre tedbir kararının verildiği görülmüştür.
- Bu maddeden tedbir kararı verilmesi oranı %36 'dır.

Madde 5/1-f) Korunan kişiyi iletişim araçlarıyla veya sair surette rahatsız etmemesi.

- İncelenen 1.253 dosyadan 910'unda 5/1-f maddesine göre tedbir kararının verildiği görülmüştür.
- Bu tedbir kararı incelenen kararların %73'ünü teşkil etmekte olup, en sık verilen kararlardan birisidir.

Madde 5/1- g) Bulundurulması veya taşınmasına kanunen izin verilen silahları kolluğa teslim etmesi.

- İncelenen 1.253 dosyadan 227 'sinde 5/1-g maddesine göre tedbir kararının verildiği görülmüştür.

Madde 5/1-ğ) Silah taşınması zorunlu olan bir kamu görevi ifa etse bile bu görevi nedeniyle zimmetinde bulunan silahı kurumuna teslim etmesi.

- İncelenen 1.253 dosyadan 51’inde 5/1-ğ maddesine göre tedbir kararının verildiği görülmüştür.

Madde 5/1-h) Korunan kişilerin buldukları yerlerde alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmaması ya da bu maddelerin etkisinde iken korunan kişilere ve bunların buldukları yerlere yaklaşmaması, bağımlılığının olması hâlinde, hastaneye yatmak dâhil, muayene ve tedavisinin sağlanması.

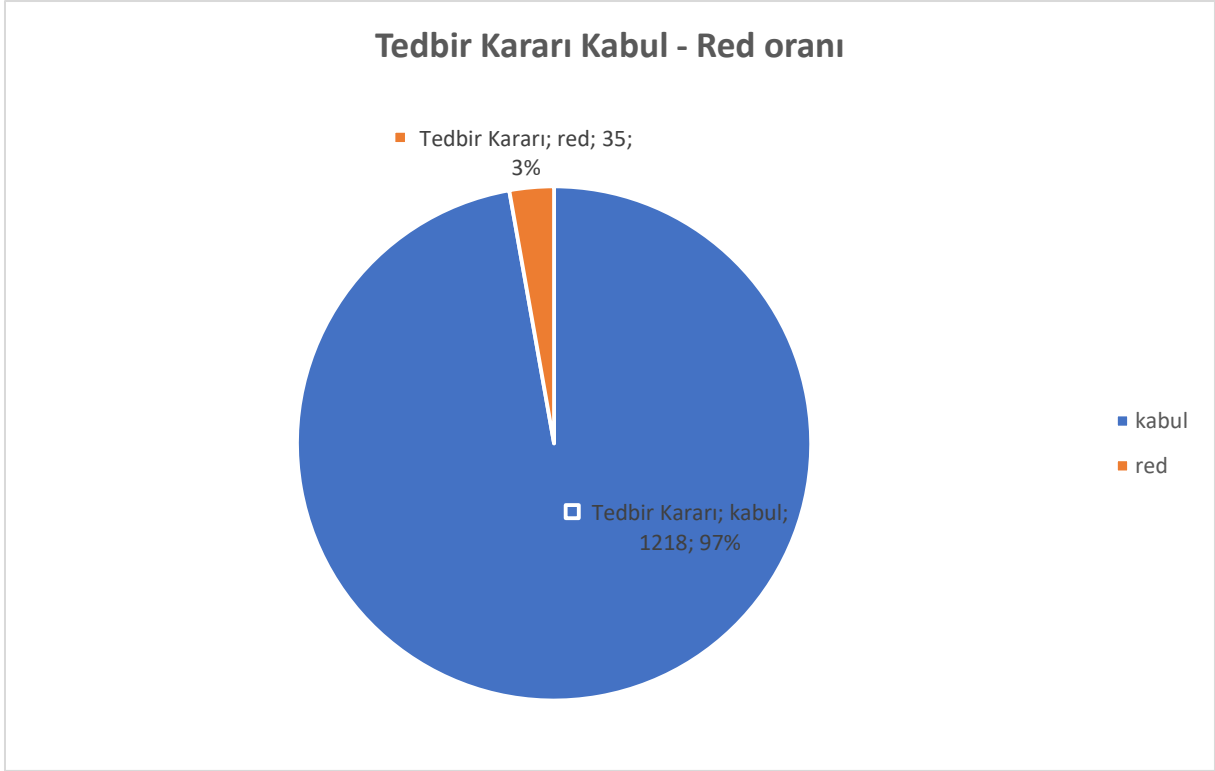
- İncelenen 1.253 dosyadan 150’sinde 5/1-h maddesine göre tedbir kararının verildiği görülmüştür.

Madde 5/1-ı) Bir sağlık kuruluşuna muayene veya tedavi için başvurması ve tedavisinin sağlanması.

- İncelenen 1.253 dosyanın 28 ’inde 5/1-ı maddesine göre tedbir kararının verildiği görülmüştür.

5. TEDBİR KARARLARININ KABUL – RED ORANI

- İncelenen 1253 dosyadan 1218 ’inde tedbir talebi kabul edilmiş, 35 ’inde tedbir talepleri reddedilmiştir. Ret kararlarına gerekçe olarak “ Yetkili mahkemeye gönderme ve tedbir süresinin dolmadığı “ gösterilmiştir.

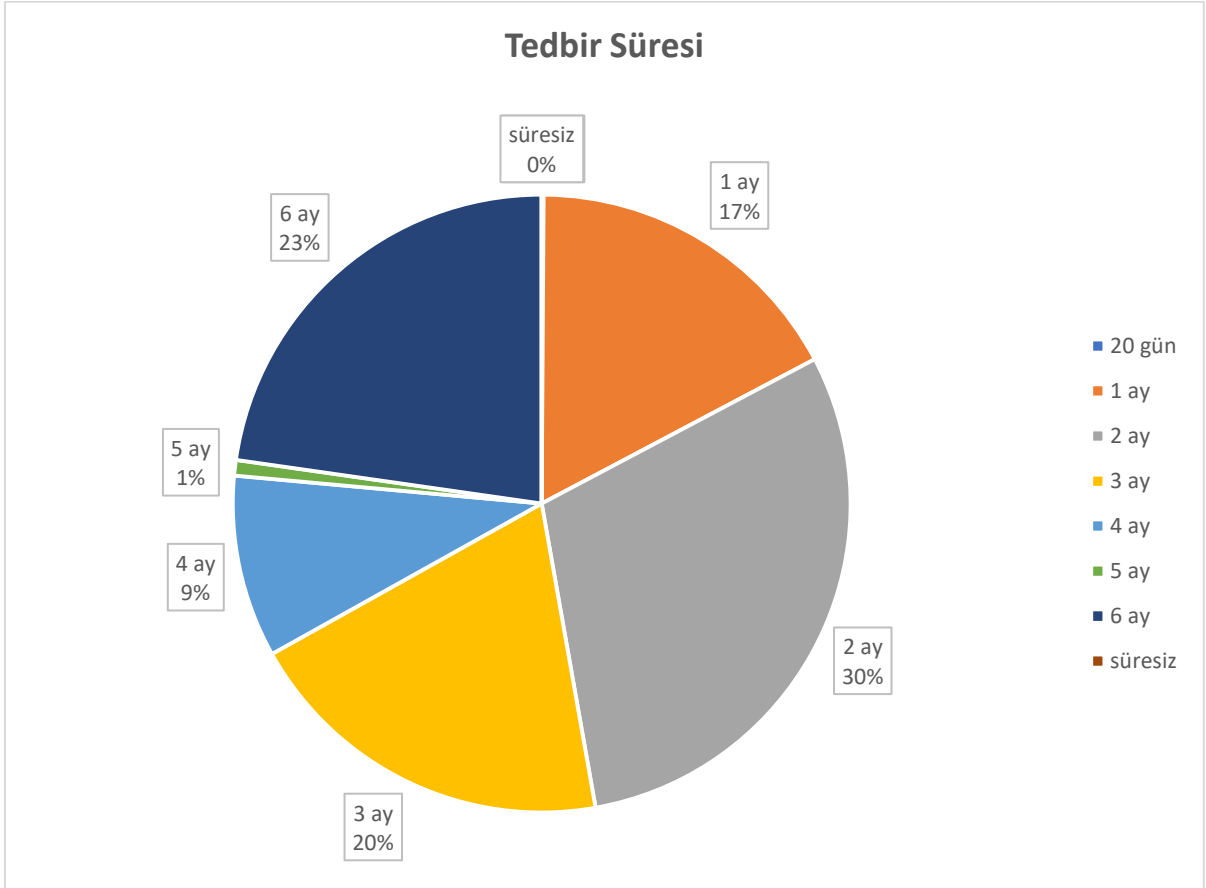
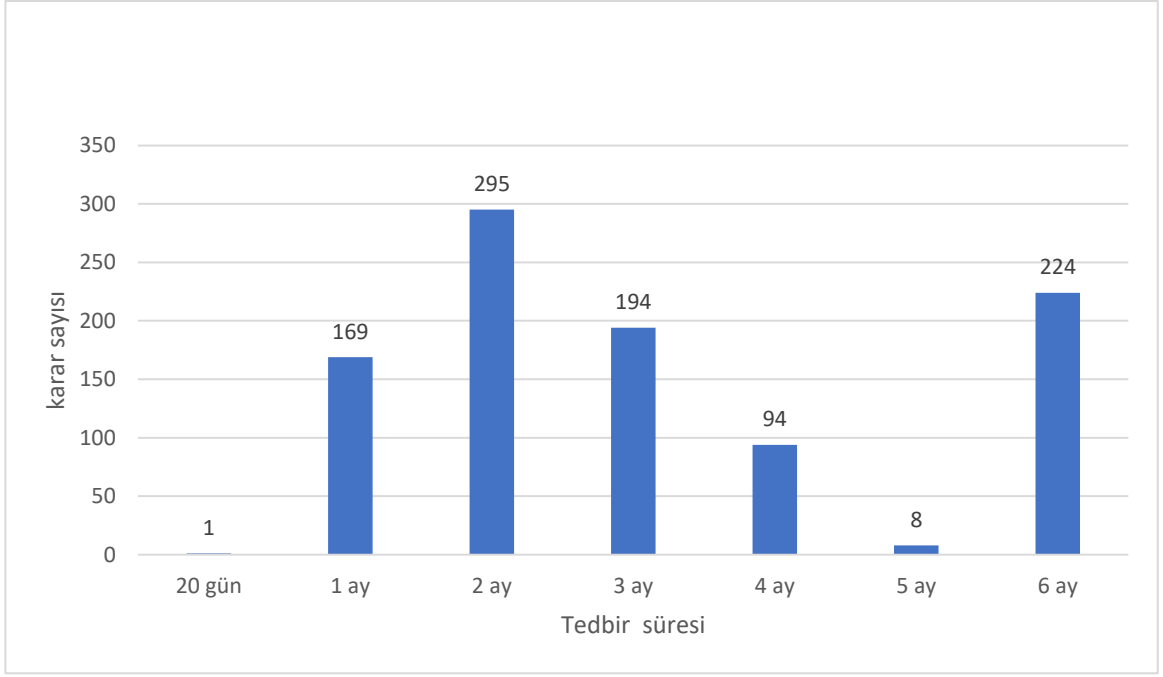

6. TEDBİR KARARLARININ SÜRESİ

Madde 8/2: Tedbir kararı ilk defasında en çok altı ay için verilebilir. Ancak şiddet veya şiddet uygulanma tehlikesinin devam edeceğinin anlaşıldığı hâllerde, resen, korunan kişinin ya da Bakanlık veya kolluk görevlilerinin talebi üzerine tedbirlerin süresinin veya şeklinin değiştirilmesine, bu tedbirlerin kaldırılmasına veya aynen devam etmesine karar verilebilir.

İncelenen 1253 tedbir kararının kabul edilen 1218 'inde tedbir sürelerinin :

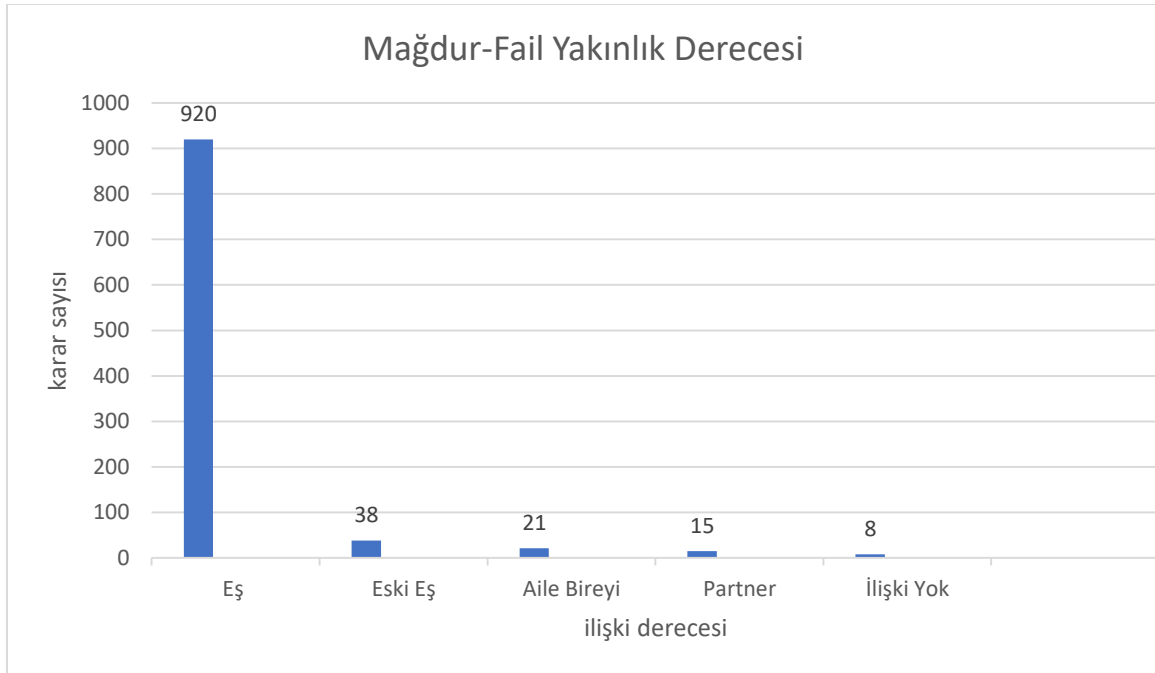
- 169'unda 1 ay
- 295 'inde 2 ay
- 194'ünde 3 ay
- 94'ünde 4 ay
- 8'inde 5 ay
- 224'ünde 6 ay ,
- Sadece 1 kararda 1 aydan az (20 gün) olduğu görülmüştür.

7- İNCELENEN KARARLARDA ÇOCUKLARIN DURUMU

- İncelenen 1253 dosyanın 455'inde tarafların müşterek çocukları olduğu tespit edilmiştir.
- 29 kararda müşterek çocuk yoktur.
- 6284 sayılı Kanunun 5/3 maddesinde **“Bu Kanunda belirtilen tedbirlerle birlikte hâkim, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununda yer alan koruyucu ve destekleyici tedbirlere”** hükmedilebileceği belirtilmesine rağmen incelenen kararlarda bu konuda bir tedbire rastlanmamıştır.
- 27 kararda 5/1-ç maddesi gereği **‘Çocuklarla ilgili daha önce verilmiş bir kişisel ilişki kurma kararı varsa, kişisel ilişkinin refakatçi eşliğinde yapılması, kişisel ilişkinin sınırlanması ya da tümüyle kaldırılması’** yönünde tedbir kararı verilmiştir.

8- ŞİDDET MAĞDURU VE ŞİDDET FAİLİ YAKINLIK DERECEŚİ

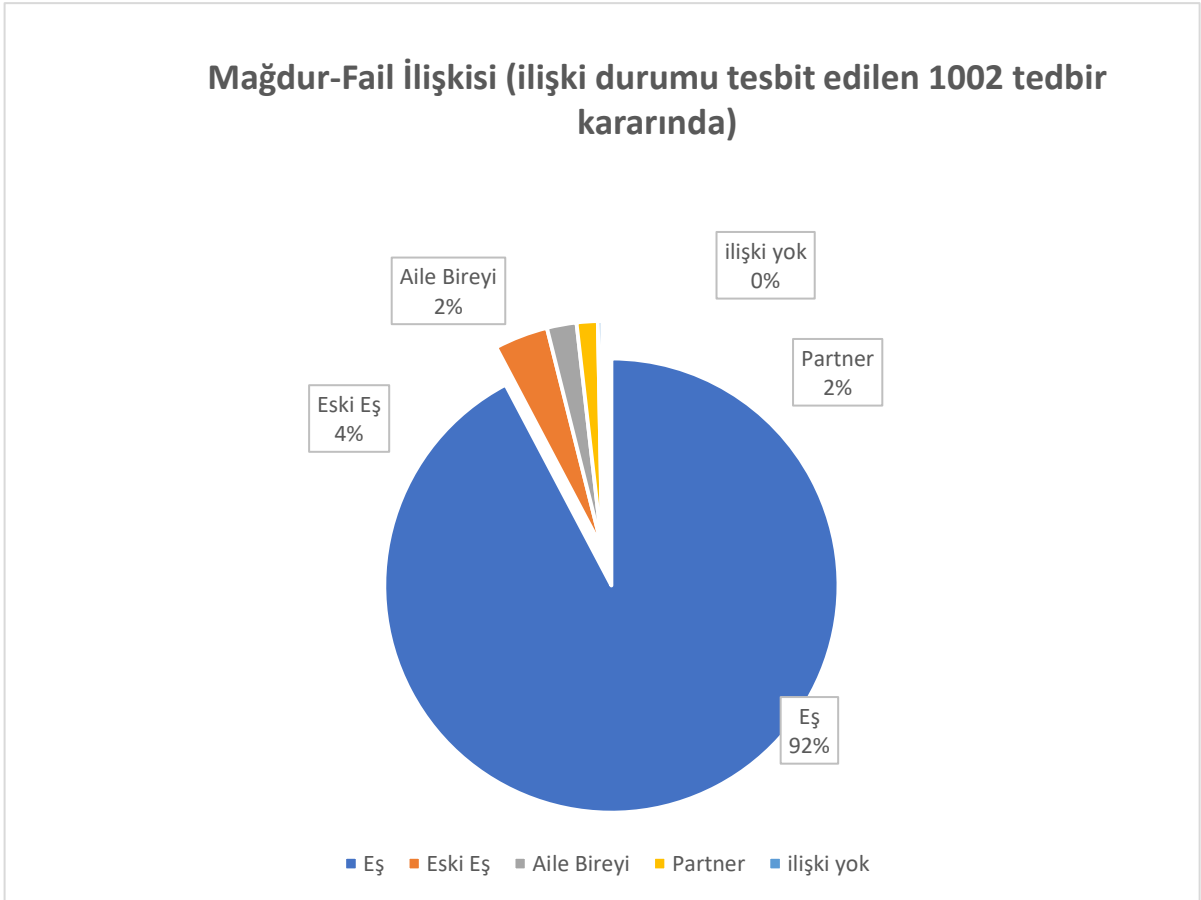

İncelenen 1253 dosyadan ilişki durumu tespit edilebilen 1002 kararın :

- 920 tedbir kararında tarafların evli olduğu ,
- 38 tedbir kararında tarafların boşanmış eski eş olduğu ,
- 21 tedbir kararında tarafların aynı aileden olduğu ,(baba, abi,üvey baba, enişte,vs)

İstanbul Barosu | Kadın Hakları Merkezi Raporu

- 15 tedbir kararında ise tarafların eski veya devam eden ilişkisinin bulunduğu (ilişkileri nişanlı, eski nişanlı, dini nikahlı, sevgili, vs. olarak tanımlanmış) tespit edilmiştir.
- Sadece 3 tedbir dosyasında taraflar arasında bir ilişki bulunmamaktadır.
- Kadına yönelik şiddetin yoğunlukla ev içinde uygulandığı ve %92 oranında eşi tarafından uygulandığı tespit edilmiştir.
- %4 oranında eski eşin şiddet, %2 oranında aile bireylerinin şiddet uyguladığı ,
- Şiddete uğrayan veya uğrama ihtimali bulunan kadınların %98 oranında ev içi şiddet mağduru oldukları tespit edilmiştir.

İncelenen karar sayısı : 1253

TEDBİR KARARLARI

5/ 1-a	5/ 1-b	5/ 1-c	5/ 1-ç	5/ 1-d	5/ 1-e	5/ 1-f	5/ 1-g	5/ 1-ğ	5/ 1-h	5/ 1-ı
1.165	313	975	27	450	456	910	227	51	150	28

TEDBİR KARARLARININ SÜRESİ

20 gün	1 AY	2 AY	3 AY	4 AY	5 AY	6 AY	Süre yok	RED
1	169	295	194	94	8	224	20	35

KARAR VERİLME SÜRESİ

Aynı gün	1 Gün	2 gün	3 gün	4 gün	5 gün	6 gün	7 gün	7 günden fazla
393	481	130	117	45	20	12	15	40

FAİL- MAĞDUR YAKINLIK DERECESESİ (1002 dosyada)

EŞ	AİLE BİREYİ	ESKİ EŞ	PARTNER	3.KİŞİ
920	21	38	15	8

SONUÇ ;

- İncelenen 1.253 dosyanın % 92' sinde şiddet mağduru kadın eşi tarafından şiddete uğramıştır.
- %4 oranında kadının eski eşi tarafından şiddet uygulanmıştır.
- % 2 oranında diğer aile bireyleri şiddet uygulamıştır.
- Ev içi şiddetin %98 oranında olduğu tespit edilmiştir.
- En çok verilen tedbir kararı şiddet tehdidinde bulunmamaya yöneliktir.
- Müşterek konuttan uzaklaştırmayla ilgili verilen tedbir kararları kamuoyunda dile getirildiği kadar fazla sayıda değildir. İncelenen dosyaların sadece % 25' inde uzaklaştırma ve müşterek konutun şiddet mağduruna tahsisi kararı verilmiştir.
- İncelenen dosyalarda tedbir kararlarına aykırılıktan “zorlama hapsine” dair bir karara rastlanmamıştır.
- Verilen tedbir kararlarının % 67 sinde tedbir süresi en fazla 3 aydır.
- Yasada koruyucu ve önleyici tedbirlerin sayılı sınırlı olmadığı ,benzer tedbir kararlarına da hükmedilebileceği açıkça belirtilmesine rağmen,incelenen tedbir

kararlarının yasada sayılı tedbir maddeleriyle sınırlı olduğu, olaya özgü farklı bir tedbir kararının verilmediği tespit edilmiştir.

- Koruyucu tedbir kararlarından olan “Aile konutu şerhi “konulması ve ayrı yerleşim yeri belirlenmesine ilişkin koruyucu tedbir kararlarına rastlanmamıştır.
- Koruyucu tedbirlerden olan “ İşyeri değişikliği ve kimlik bilgilerinin değiştirilmesine” dair sadece 1 tedbir kararı verilmiştir.
- Şiddeti önlemeye yönelik önemli tedbirlerden olan tedavi tedbiri ise en az verilen tedbirlerden olup incelenen dosyalarda %2 oranındadır.

- **Kadın Hakları İnsan Haklarıdır.**
- **Kadına Yönelik Şiddet İnsan Hakları İhlalidir.**
- **Şiddet, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanır.**
- **Bir ülkede kadın erkek eşitliği, demokrasinin temel kriteridir.**
- **Kadınların eşitsizliklerin kaldırılması ve şiddetin önlenmesi için verilen mücadele aslında bir demokrasi mücadelesidir.**

• **İSTANBUL BAROSU KADIN HAKLARI MERKEZİ**

Raporu Hazırlayanlar ;

Bu rapor, İstanbul Barosu'nun Beyoğlu, Bakırköy, Gaziosmanpaşa, Kartal ve Ümraniye Adli Yardım Bürolarına yapılan 6284 sayılı yasa uyarınca yapılan başvurular sonucunda alınan tedbir kararlarına ilişkin 1253 dosya incelenmek suretiyle hazırlanmıştır.

İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi üyeleri ;

Av. Nural Kılıç, Av.Barboros Gökhan Çetin, Av.Hale Eroğlu,Av. Ela Eldemir, Av. Kezban Kıvılcımer, Av. Büşra Keşli , Av. Esin Topal Köse, Av. Tuğçe Ünal, Av. Fatma Felek, Av. Ezgi Yıldırım , Av. Demet Ayça Tuna Kırat tarafından Adli Yardım bürolarında dosyalar incelenerek veriler toplanmıştır.

Toplanan verilerin işlenmesi ve raporlanması Kadın Hakları Merkezi Başkan Yardımcısı Av. Birsen Baş Topaloğlu tarafından yapılmış, İstanbul Barosu Başkan Yardımcısı ve Kadın Hakları Merkezi koordinatörü Av. Nazan Moroğlu ve Kadın Hakları Merkezi Başkanı Av. Şükran Eroğlu tarafından yayına hazırlanmıştır.